

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor
Langdurige Uitzendkrachten

JAARVERSLAG 2001

Achmea

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
- Stichting Bedrijfspensioenfonds voor Langdurige Uitzendkrachten	2
- Doelstelling van het fonds	2
- Juridische structuur uitvoeringsorganisatie	2
Ontwikkelingen van het fonds	3
- Inleidende opmerkingen	3
- Pensioenproducten	3
- Groei aantal werkgevers en deelnemers in het fonds	3
- Dispensaties	4
- Vrijwillige aansluitingen	4
- Verplichtstellingsprocedure	5
- Reglements- en statutenwijzigingen	6
Beleggingen	8
- Terugblik op 2001	8
- Beleggingsbeleid	9
- Beleggingen in het verslagjaar	9
- Performance van de beleggingsportefeuille	12
Wettelijke ontwikkelingen	13
- Nieuwe wet Bedrijfstakpensioenfondsen	13
- Belastingherziening 2001	13
- Keuzerecht tussen nabestaandenpensioen en een hoger ouderdompensioen	14
- Deskundigheid bestuurders	14
- Besluit actuariële en bedrijfstechnische nota	15
- Gedragscode medewerkers en bestuurders	15
- Medezeggenschap gepensioneerden	15
- Evaluatie pensioenconvenant	16
- SER-advies nieuwe pensioenwet	16
- Bescherming pensioenopbouw gepensioneerden	17
- Toezichtwetgeving	17
- Premievrije deelneming en reïntegratie	18
Bestuursorganen en betrokken organisaties	19
Statenverslag	20

INLEIDING

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor Langdurige Uitzendkrachten

Sinds 1 januari 1999 behartigt de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor Langdurige Uitzendkrachten, de Stiplu, de collectieve pensioenbelangen van enige honderden uitzendondernemingen en vele tienduizenden uitzendkrachten in Nederland. Pensioenbelangen in de uitzendbranche is een relatief nieuw begrip, maar maakt sinds de invoering van de CAO voor Uitzendkrachten 1999 – 2003 onderdeel uit van de arbeidsvoorwaarden tussen de uitzendonderneming en de uitzendkracht.

De Stiplu is opgericht door vertegenwoordigers van de Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU), FNV Bondgenoten, CNV Dienstenbond en De Unie. Vooralsnog is deelname aan de pensioenregeling uitsluitend op grond van de CAO verplicht voor die uitzendondernemingen die lid zijn van de ABU. Een verzoek om deze verplichting uit te breiden naar alle uitzendondernemingen is op 18 september 1998 ingediend bij de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Doelstelling van het fonds

Het bestuur van het fonds stelt zich tot doel de deelnemer en de gewezen deelnemer, alsmede overige belanghebbenden, te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden. De risico's verbonden aan de pensioenregeling worden door het fonds zelf gedragen.

Deze risico's worden geïnventariseerd en periodiek vastgesteld in een actuariële en bedrijfstechnische nota, waarin de verzekeringstechnische aspecten van de regeling worden omschreven en waarmee het fonds uitvoering geeft aan de wettelijke vereisten van de Pensioen- en Spaarfondsenwet.

De toets in hoeverre de doelstelling en het gevoerde beleid worden bereikt, zal ten minste jaarlijks plaatsvinden aan de hand van het jaarverslag en de door de wiskundig adviseur van het fonds uitgebrachte analyse.

Juridische structuur uitvoeringsorganisatie

De Stiplu heeft de uitvoering van haar regeling op alle onderdelen overgedragen aan PVF Nederland NV. PVF maakt onderdeel uit van de Achmea Holding N.V., welke een dochter is van Eureko B.V.. Ook F&C Netherlands B.V., de vermogensbeheerder, maakt onderdeel uit van Eureko B.V..

In de administratieovereenkomst zijn behalve werkzaamheden, tarieven en aansprakelijkheid ook zaken als last en volmacht geregeld. Bovendien heeft het bestuur voor bepaalde activiteiten machtiging gegeven aan PVF. Binnen PVF heeft het pensioenfonds haar eigen aanspreekpunt, de fondsmanager. Deze fondsmanager is binnen PVF eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de regeling.

ONTWIKKELINGEN VAN HET FONDS

Inleidende opmerkingen

De collectieve pensioenregeling voor langdurige uitzendkrachten is een 'defined contribution' regeling: de pensioenpremie is uitgangspunt, de pensioenuitkomst is hiervan afgeleid. De ingebrachte premie wordt belegd, de behaalde beleggingsrendementen worden toegevoegd aan het spaarkapitaal van de deelnemer en het spaarkapitaal bepaalt uiteindelijk bij pensionering of overlijden de hoogte van de pensioenrechten van de deelnemer.

Pensioenproducten

Op de pensioendatum of bij eerder overlijden wordt het aanwezige pensioenkapitaal aangewend voor een pensioenuitkering. De deelnemer heeft de volgende keuzemogelijkheden:

- ouderdomspensioen;
- ouderdomspensioen gecombineerd met een nabestaandenpensioen;

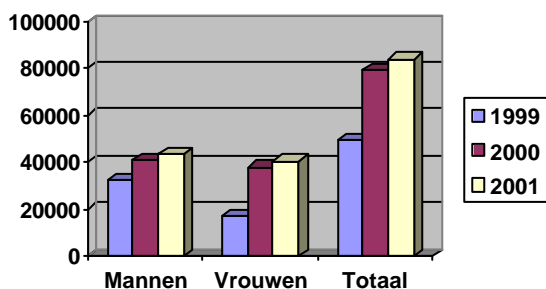
Bij overlijden voor de pensioendatum zonder dat er sprake is van een nabestaande of wees, vervalt het saldo van de deelnemer aan het pensioenfonds.

Groei aantal werkgevers en deelnemers in het fonds

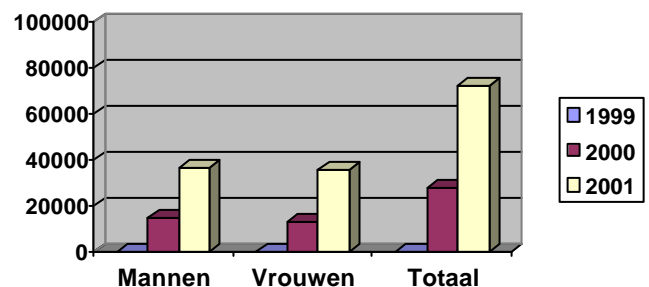
De forse groei van het aantal aangesloten werkgevers in 2000 ten opzichte van 1999 heeft zich in 2001 voortgezet. In vergelijking met 2000 (422) is het totaal aantal aangesloten werkgevers in 2001 gegroeid naar 460 (+ 9,0%).

Het aantal deelnemers in het fonds is ook in 2001 flink toegenomen. Het aantal actieve deelnemers laat weliswaar een stijging zien van 78.947 in 2000 naar 83.996 in 2001 (een stijging van 6,4%), het aantal inactieve deelnemers is in 2001 meer dan verdubbeld: van 27.639 in 2000 naar 72.558 in 2001 (een toename van 163%). Een actieve deelnemer wordt in de regeling van het fonds inactief indien de deelnemer gedurende een jaar niet als uitzendkracht werkzaam is.

Actieve deelnemers

Inactieve deelnemers

De premie-inkomsten zijn in 2001 licht gestegen ten opzichte van 2000; de premie-inkomsten zijn gegroeid van EUR 17,2 miljoen in 2000 naar EUR 17,9 in 2001.

Dispensaties

Wat betreft de mogelijkheid om niet te hoeven deelnemen aan het fonds, vrijstelling of dispensatie genoemd, is reeds in de loop van 1999 een dispensatiebeleid vastgesteld. Dit houdt in dat het bestuur criteria heeft vastgesteld, afgeleid van de wettelijke vrijstellingsrichtlijnen, waaraan een verzoek tot vrijstelling dient te voldoen. Deze criteria luiden als volgt:

- dispensatie wordt verleend aan ABU-leden, alleen deze ondernemingen zijn verplicht tot deelname;
- het verzoek dient aan het bestuur van het fonds kenbaar gemaakt te zijn vóór 18 maart 1999;
- de uitzendonderneming heeft vanaf tenminste 1 juli 1999 een regeling die gelijkwaardig is aan de collectieve pensioenregeling.

In de uitvoering van het dispensatiebeleid dient de uitzendonderneming het fonds in kennis te stellen van zijn (ondertekende) pensioenreglement, waarna het fondsbestuur kan beoordelen of de onderneming een gelijkwaardige pensioenregeling uitvoert. Tevens dient de uitzendonderneming een getekende gelijkwaardigheidsverklaring te overleggen.

In 2001 zijn 9 dispensatieverzoeken afgehandeld. Dit heeft geresulteerd in een viertal toegekende dispensaties. Tevens hebben een viertal ondernemingen het verzoek voor dispensatie in 2001 ingetrokken, of zijn de verzoeken door het bestuur afgewezen. De laatste behandeling van een vrijstellingsverzoek is begin 2002 tot een einde gebracht: dit verzoek is goedgekeurd.

Vrijwillige aansluitingen

Het pensioenfonds biedt uitzendondernemingen die geen lid zijn van de ABU, toch de mogelijkheid om deel te nemen aan de pensioenregeling. Belangrijk aandachtspunt van het bestuur hierbij vormen de sectoren waarin de toe te treden ondernemingen uitzenden. Omdat er een overlap bestaat van de werkingssfeer van de regeling met die van andere pensioenfondsen is het bestuur sinds de start van het fonds met diverse betrokken partijen in overleg om deze overlap zo veel mogelijk te beperken. Dit heeft geresulteerd in diverse afspraken met deze fondsen die de beide werkingssferen afbakenen. De uitzendactiviteiten van de toe te treden uitzendondernemingen worden aan deze afspraken getoetst.

Namens het bestuur beoordeelt de aansluitingscommissie, bestaande uit de voorzitter en de vicevoorzitter van het fonds, de verzoeken voor vrijwillige aansluiting. In 2001 zijn 38 verzoeken voor vrijwillige aansluiting behandeld door de commissie. Van deze verzoeken zijn 27 aansluitingen toegekend. De overige 11 verzoeken zijn gedurende de behandeling door de onderneming ingetrokken, of zijn door de commissie afgewezen.

Verplichtstellingsprocedure

De sociale partners in de uitzendbranche hebben verzocht om de deelname aan de pensioenregeling die nu uitsluitend op grond van de CAO plaatsvindt, uit te breiden naar alle uitzendondernemingen. Op 18 september 1998 werd daartoe een verzoek ingediend bij de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Tegen de verplichtstelling zijn door onder andere een aantal cao-partijen van andere bedrijfstakken, alsmede door enkele pensioenfondsen, bezwaarschriften ingediend bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Deze heeft op haar beurt advies gevraagd aan de Sociaal Economische Raad (SER). De afhandeling van de bezwaarschriften is in handen gesteld van de Subcommissie Verplichtstelling Bedrijfstakpensioenfondsen, welke is gemachtigd namens de raad advies uit te brengen. Binnen het bestuur van de Stiplu is de verplichtstellingscommissie, bestaande uit de voorzitter en vice-voorzitter van het fonds, belast met de voortgang van de verplichtstellingsprocedure.

In de bezwaren tegen de verplichtstelling van het fonds zijn parallellen te trekken met de bezwaren die gemaakt zijn tegen de ABU-CAO. De kern van de bezwaren van de meeste pensioenfondsen en CAO-partijen betrof de ontstane overlap van de werkingssfeer tussen de eigen regeling en die van de Stiplu. Het betrof pensioenregelingen die hun werkingssfeer omschrijven op basis van de werkzaamheden van de werknemer. De werkingssfeer van de Stiplu gaat, analoog aan die van de ABU-CAO, uit van de activiteiten van de (uitzend)onderneming.

Op initiatief van de betrokken partijen bij de ABU-CAO en Stiplu heeft de Stichting van de Arbeid (STAR) aanbevelingen gedaan. De aanbevelingen van de STAR hadden tot doel de werkingssferen van de verschillende betrokken CAO's en pensioenregelingen af te bakenen. Algemeen uitgangspunt is dat indien in de werkingssfeer van een pensioenregeling als werkgever in de sector wordt benoemd de onderneming die in hoofdzaak (meer dan 50%) uitzendt naar bedrijven waarin werkzaamheden worden verricht in de zin van die betreffende CAO, er in de werkingssfeer van deze pensioenregeling volgens een aantal cumulatieve vereisten uitzendondernemingen worden uitgezonderd. Een belangrijke vereiste is dat indien de onderneming voor meer dan 25% uitzendt buiten de betrokken CAO, de onderneming niet onder deze werkingssfeer valt, maar onder die van de Stiplu.

In het licht van deze aanbevelingen heeft de verplichtstellingscommissie van het fonds in 2000 en 2001 overleg gevoerd met een drietal bezwaarmakende bedrijfstakpensioenfondsen. De aanbevelingen van de STAR zijn in onderlinge afspraken door de betrokken partijen overgenomen. In 2001 zijn deze afspraken met de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaalindustrie (PMI) en de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Beroepsgoederenvervoer over de Weg bezegeld in een overeenkomst. De verwachting is dat begin 2002 de overeenkomst met de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaal en Technische Bedrijfstakken zal worden ondertekend.

Daarnaast zijn in 2001 afspraken gemaakt met de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Koopvaardij die hebben geresulteerd in een overeenkomst, en heeft de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Drankenindustrie haar bezwaar tegen de verplichtstelling van de Stiplu ingetrokken.

Het bezwaarschrift van de Stichting Bedrijfspensioenfonds voor Langdurige Uitzendkrachten in het Midden- en Kleinbedrijf (SBLUM) dient naar het oordeel van de bij de Stiplu betrokken partijen in een breder perspectief beoordeeld te worden. De SBLUM heeft zelf ook een verzoek voor verplichtstelling aangevraagd, waartegen de betrokken partijen bij de Stiplu bezwaar hebben aangetekend. Het bestaan van twee bedrijfstakpensioenfondsen in de uitzendbranche wordt door de betrokken partijen bij de Stiplu als onwenselijk beschouwd. Het doel is en blijft één verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds in de branche. Eind 2001 hebben de betrokken partijen van de Stiplu de Subcommissie Verplichtstellingen van de SER en het Ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid aangedrongen op overleg over de ontstane situatie.

De beschikking voor de verplichtstelling is in 2001 derhalve niet afgegeven. In 2001 gold dus, net als in de achterliggende jaren, dat de verplichting tot deelname aan het fonds is afgeleid van de CAO. Dat impliceert dat alleen leden van de ABU verplicht zijn tot deelneming.

Reglements- en statutenwijzigingen in 2001

Statutenwijziging

In de bestuursvergadering van 20 maart 2001 heeft het bestuur goedkeuring gegeven aan een statutenwijziging. Deze wijzigingen hielden verband met een wijziging van de definitie van de de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenfonds. De naam van de gewijzigde wet van 21 december 2000 luidt: de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000. Tevens is de naam van de Verzekeringskamer gewijzigd in de Pensioen- & Verzekeringskamer. Ten slotte heeft het bestuur besloten de benoeming van de bestuursleden eenmalig trapsgewijs te laten plaatsvinden, om bestuurscontinuïteit te waarborgen. De statuten zijn op 19 juni 2001 notarieel verleden.

Reglementswijzigingen

In de bestuursvergadering van 18 september 2001 heeft het bestuur de goedkeuring gegeven aan een reglementswijziging die het mogelijk maakt dat, indien de aangesloten werkgever niet tijdig noch binnen een daartoe door de stichting in een waarschuwingsbrief gestelde termijn opgave doet van correcties met betrekking tot verstrekte onjuiste gegevens, het bestuur bevoegd is de nodige gegevens naar beste weten vast te stellen en dat betrokkenen dan aan deze vaststelling gebonden zijn. De kosten van het vergaren en verstrekken van de door de stichting gewenste gegevens komen voor rekening van de aangesloten werkgever. Tevens is in deze reglementswijziging, conform de ministeriële richtlijn, de regeling gemoedsbezwaarden bpf 2000, de mogelijkheden van bezwaar bij de Pensioen- & Verzekeringskamer komen te vervallen. In de toelichting van de regeling gemoedsbezwaarden bpf 2000 staat vermeld dat de beslissing van het bedrijfstakpensioenfonds op de aanvraag tot vrijstelling een besluit is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

Daarnaast is in de bestuursvergadering van 18 september 2001 een reglementswijziging goedgekeurd waardoor het reglement beter in overeenstemming is met Wet verevening pensioenrechten bij echtscheiding. Er werd bijvoorbeeld ten onrechte gesproken over afsplitsing van het tijdens de huwelijkse periode opgebouwde pensioenkapitaal. Bij scheiding behoeft het pensioenkapitaal niet afgesplitst te worden. Conform de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding houdt pensioenverevening in dat de echtgenoot/geregistreerde partner recht krijgt op uitkering van een deel van de pensioenuitkeringen die vanaf de pensioendatum aan de pensioengerechtigde echtgenoot/geregistreerde partner zullen worden gedaan.

In de bestuursvergadering van 29 november 2001 heeft het bestuur de vorming van een algemene reserve bezegeld in een reglementswijziging. Het bestuur heeft reeds in de bestuursvergadering van 18 september 2001 ingestemd om binnen een periode van 3 jaar een weerstandsvermogen, nader aan te duiden als algemene reserve, op te bouwen van 5% van het totaal aan spaarsaldi, door middel van een jaarlijkse inhouding van 7,5% op de spaarpremies.

Het bestuur ziet de vorming van deze reserve van evident belang voor het fonds. Met deze opbouw ontstaat een reserve die voldoende van omvang is bij de eventuele overgang van het beschikbare premiestelsel naar een middelloonstelsel. Het bestuur is van oordeel dat het onverstandig is de opbouw van de reserve uit te stellen tot het moment van een overgang van de regeling in een middelloonregeling. De dotatie voor het weerstandsvermogen die noodzakelijk wordt zou op dat moment erg hoog zijn. Ten slotte kan de reserve dienen voor eventuele hoge incidentele kosten van het fonds. Na deze periode van drie jaar zal het bestuur de vorming van het weerstandsvermogen evalueren.

Overigens behelst de reglementswijziging van 29 november 2001 tevens een aanpassing van de informatievoorziening naar de deelnemers als gevolg van een wijziging in de Pensioen- & Spaarfondsenwet, en worden vermelde bedragen in guldens gewijzigd naar euro's.

BELEGGINGEN

Terugblik op 2001

In het voorjaar van 2001 waren er gegronde redenen om uit te gaan van een langdurige periode van economische voorspoed. Het jaar is echter anders verlopen. De wereldeconomie werd dit beleggingsjaar geconfronteerd met twee schokken. Deze schokken zaaiden twijfel over de vooruitzichten op de lange termijn, en deden de beleggers vrezzen voor een langdurige "bearmarkt" voor aandelen.

De eerste schok was het uiteenspatten van de investeringsluchtbel in de IT-sector. Deze luchtbel was in het kielzog van een overdreven geloof in een nieuwe economie opgebouwd.

De tweede schok was letterlijk een schok: de terroristische aanvallen op de Verenigde Staten. Vanzelfsprekend drukten deze dramatische gebeurtenissen van de elfde september een belangrijke stempel op het jaar 2001. De gevolgen vlak na de aanslagen waren niet te overzien, waardoor de aandelenmarkten in één week grote dalingen lieten zien.

In het licht van deze plotselinge wereldwijde grote daling stond de aandelenportefeuille van het fonds onder druk. Het bestuur van het fonds heeft zich op het standpunt gesteld dat de markten in 2002 zullen gaan herstellen. Om deze reden zijn na 11 september aandelen aangekocht om de verhouding zakelijke en vastrentende waarden weer op de neutrale normweging te stellen.

De aandelenmarkten hebben in het vierde kwartaal inderdaad een herstel laten zien. Desondanks is het jaar 2001 voor de aandelenbeleggingen in het algemeen niet goed verlopen. Zo bedroeg de daling van de Europese beurzen gemiddeld 17% (dit is circa 1000 miljard euro verlies). De Technologiesector kreeg de grootste klappen en kende een verlies van 42%. Ook de Telecomsector deed het erg slecht met een verlies van 30%. Sommige aandelen verloren zwaar, zoals Alcatel (-70%) en Nokia (-40%). De aanslagen op 11 september leverden nog eens extra verlies op voor specifieke sectoren zoals verzekeraars (-30%) en leidden tot faillissementen in de luchtvaartindustrie. Ondanks de ontwikkelingen zijn er bedrijven die het jaar met een winst hebben afgesloten. De detailhandelssector sloot het jaar af met een winst van 1,5%, terwijl de energie- en farmaciesector slechts een licht verlies boekte. Dit zijn tevens de sectoren die het minst gevoelig zijn voor schommelingen in de conjunctuur.

De verbeterde economische vooruitzichten werden al in het vierde kwartaal in de aandelenkoersen verwerkt. Na het dieptepunt van 21 september hebben de aandelenkoersen immers een fors herstel laten zien en bewegen zij nu op een algemeen hoger niveau dan vóór de aanslagen. Hoewel aandelen qua waardering niet goedkoop te noemen zijn, is een voorzichtig optimisme wel op zijn plaats. Het begin van een economisch herstel is meestal een goede omgeving voor aandelen, terwijl het rentebeleid van centrale banken nog steeds een stimulerende werking heeft.

Voor de obligatieportefeuille was het een beter jaar. Na de aanslagen in de Verenigde Staten werden obligaties als vluchthaven gebruikt, waardoor de koersen stegen. Rentestijgingen in december zorgden er echter voor dat de obligatiemarkten aan het eind van het jaar nog onder druk kwamen te staan. De rentestijgingen werden veroorzaakt door een groeiend vertrouwen in een snel herstel van de Amerikaanse economie, en een geringe mate van liquiditeit in de markt. In Europa steeg de 10-jaars rente in december met ruim 0.5%.

Beleggingsbeleid

In het verslagjaar is de strategische beleggingsportefeuille van het fonds niet aangepast. De strategische weging voor zakelijke waarden in de op lange termijn wenselijk geachte optimale portefeuille is door het bestuur vastgesteld op 42% en de strategische weging voor vastrentende waarden op 58%.

De normportefeuille is de portefeuille die op kortere termijn (een verslagjaar) wenselijk wordt geacht en op grond van de verwachtingen voor beleggingssectoren kan afwijken van de strategische portefeuille. Het normpercentage aandelen in de portefeuille werd verhoogd met 1% naar 36%. Het percentage obligaties (inclusief credits) werd met 2% verlaagd naar 51%. Daarnaast werd de norm voor converteerbare obligaties met 1 % verhoogd tot 5% van de portefeuille, en is de norm voor indirect vastgoed vastgesteld op 3%. De feitelijke portefeuille kan gedurende het jaar afwijken van deze vastgestelde normportefeuille op basis van risico- en rendementsverwachtingen op korte termijn en door marktbevingen binnen marges.

Het valutarisico van de beleggingsportefeuille van het fonds wordt structureel afgedekt.

Beleggingen in het verslagjaar

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de samenstelling van de beleggingsportefeuille op basis van de weging per assetcategorie in de portefeuille over 2001 en 2000. De werkelijke wegingen in afgeronde percentages worden afgezet tegen de met het bestuur afgesproken normportefeuille.

De tabel laat zien dat de portefeuille ultimo 2001 afwijkingen vertoont ten opzichte van de normportefeuille van het fonds. Aan het einde van het verslagjaar vond een aanzienlijke storting plaats van liquide middelen. Deze liquide middelen konden ultimo 2001 niet meer worden belegd. Hoewel de liquide middelen in een beleggingsportefeuille een restcategorie is, vertaalt een afwijking van de weging van liquide middelen ten opzichte van de normportefeuille zich onmiddellijk in een afwijking van de overige categorieën.

Tabel 1: normportefeuille versus actuele weging ultimo 2001

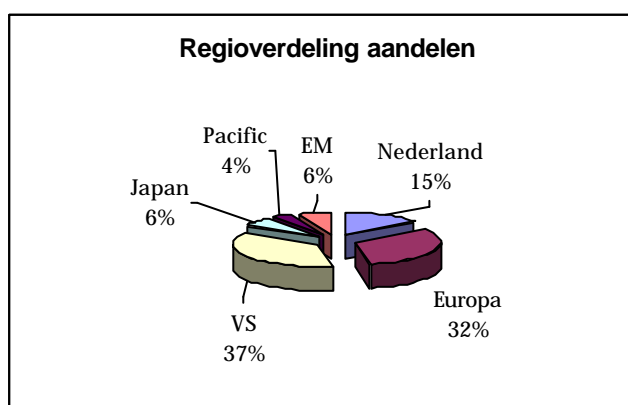
Categorie	Weging 31/12/2001	Norm 2001	Weging 31/12/2000	Norm 2000
Aandelen	23%	36%	25%	35%
Converteerbare Obligaties	3%	5%	1%	4%
Indirect onroerend goed	2%	3%	1%	3%
Totaal zakelijke waarden	28%	44%	27%	42%
Obligaties (incl. Credits)	29%	51%	45%	53%
Hypotheke	1%	5%	1%	5%
Liquidemiddelen	42%	0%	27%	0%
Totaal vastrentende waarden	72%	56%	73%	58%
Totale portefeuille	100%	100%	100%	100%

Zakelijke waarden

Aandelen

Zoals in de terugblik reeds is opgemerkt was het voor de aandelenportefeuille geen goed jaar. Ondanks het herstel in het vierde kwartaal eindigde het jaar 2001 voor de meeste regio's met een negatief resultaat. Alleen de Pacific wist nog net in de plus te eindigen.

In onderstaande figuur wordt de verdeling van de aandelenportefeuille over de verschillende regio's ultimo 2001 weergegeven in percentages.

Converteerbare obligaties

De converteerbare obligatieportefeuille heeft dit jaar laten zien dat het een goede belegging is in een slecht aandelenklimaat. Het obligatiekarakter heeft een duidelijke dempende werking laten zien op het resultaat van de convertibles. Deze was weliswaar negatief, maar was wel beduidend beter dan het resultaat van de aandelenportefeuille.

Indirect onroerend goed

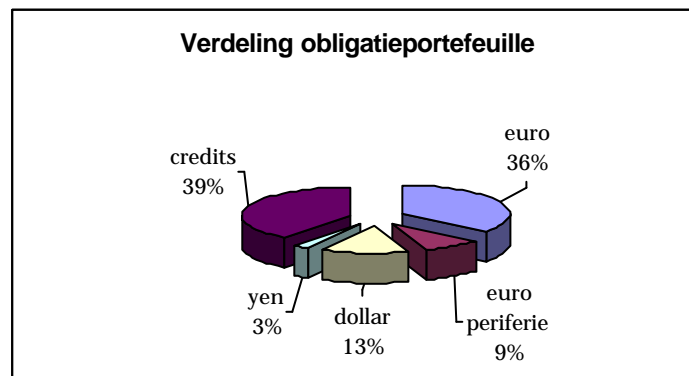
De portefeuille indirect onroerend goed heeft in 2001 een betere performance laten zien dan de aandelenportefeuille. Wel liet de portefeuille, net als aandelen, een zeer wisselend resultaat zien door het jaar heen. Door de aanslagen in de Verenigde Staten verliep het derde kwartaal uitermate slecht. Aan het eind van het jaar werd de totale jaarperformance weer in de plus getrokken door verbeterde economische vooruitzichten.

Vastrentende waarden

Obligaties

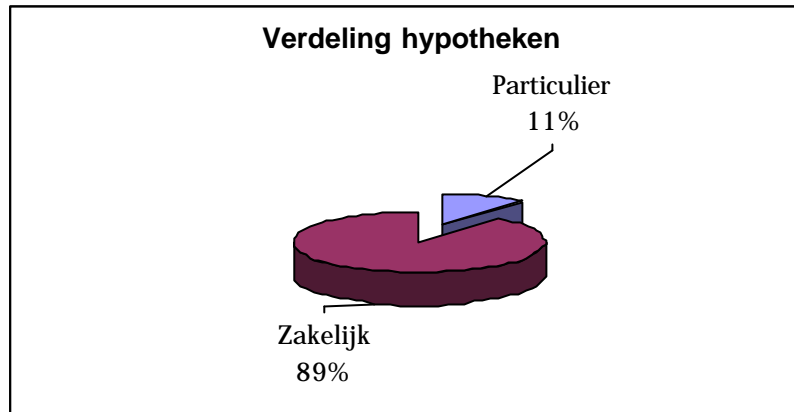
De obligatieportefeuille heeft het beduidend beter gedaan dan de aandelenportefeuille. Het jaarresultaat werd helaas gedempt doordat in het vierde kwartaal, onder invloed van rentestijgingen, obligaties weer verruild werden voor aandelen. Desondanks lieten bijna alle regio's weer een goed resultaat zien. Met name credits deden het opnieuw zeer goed en laten daarmee duidelijk hun overwaarde ten opzichte van staatsobligaties zien.

In onderstaande figuur wordt de verdeling binnen de obligatieportefeuille ultimo 2001 weergegeven.

Hypotheke

Ook de hypothekeportefeuille kende een goed jaar. Het resultaat overtrof het resultaat op de obligatieportefeuille. Zakelijke hypotheke lieten daarbij een beter resultaat zien dan de particuliere hypotheke. De verdeling tussen zakelijke en particuliere hypotheke bedroeg ultimo 2001 89 / 11%.

Performance van de beleggingsportefeuille

De performance van de totale portefeuille bedroeg in 2001 exclusief liquide middelen $-0,84\%$. De performance van de portefeuille inclusief liquide middelen bedraagt $0,8\%$. De benchmark performance (rendement van de normportefeuille) bedroeg $-1,31\%$. In 2000 bedroeg de performance $3,14\%$ versus een benchmark performance van $3,10\%$. De hoge weging in aandelen werkte dit jaar duidelijk negatief uit op de performance, waardoor deze negatief uitviel.

Tabel 2: performance van de beleggingen 2001 ten opzichte van 2000

Categorie	2001	2000
Aandelen	-13,7	-8,4
Converteerbare obligaties	-1,56	2,4
Indirect onroerend goed	3,5	16,7
Obligaties	6,6	8,0
Hypotheke	10,5	7,8
Totale portefeuille	-0,84	3,14

WETTELIJKE ONTWIKKELINGEN

Nieuwe wet Bedrijfstakpensioenfondsen

Per 1 januari 2001 is de nieuwe Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds in werking getreden. Onder meer is hiermee de term bedrijfspensioenfonds nu officieel vervangen door bedrijfstakpensioenfonds. In het kader van de Wet Bpf 2000 zijn per 1 januari ook een nieuw vrijstellingsbesluit, en een nieuwe regeling gemoedsbezwaarden in werking getreden en wat betreft het aanvragen van een verplichtstellingsbeschikking de regeling betreffende aanvragen op grond van de Wet Bpf 2000. In dat kader is bovendien per 1 oktober 2002 het toetsingskader wet Bpf 2000 in werking getreden. Daar staan de voorwaarden en procedures in vermeld die van toepassing zijn bij het aanvragen/intrekken wijzigen van een verplichtstelling. Onder andere de 5-jaarlijkse hertoetsing van de representativiteit van de organisaties die het fonds in stand houden komt er in aan de orde. Voor het fonds zal de eerste hertoetsing plaatsvinden per 1 januari 2006, tenzij voor die datum een wijziging van de verplichtstelling wordt voorgesteld.

In de loop van het verslagjaar zijn ook alweer de eerste wijzigingen in de nieuwe Wet Bpf 2000 aangebracht. Het betreft een wijziging van artikel 5, één van de zogenaamde Cohen-bepalingen. De oorspronkelijke tekst hield in dat een Bpf geen gebruik mag maken van een beeldmerk van een onderneming waarvan het meer dan 30% van de aandelen heeft. In de aangepaste bepaling krijgen Bpf'en de verplichting opgelegd er voor zorg te dragen dat anderen geen gebruik maken van de naam of beeldmerk van het Bpf indien als gevolg daarvan bij het publiek associaties met het Bpf kunnen ontstaan. Los van de vraag of er banden zijn tussen het Bpf en degene die naam of beeldmerk gebruikt. Als aanleiding voor de wetswijziging geeft het Kabinet aan dat de oorspronkelijke formulering van het artikel onvoldoende strikt is gebleken. Het oude artikel bood bijvoorbeeld de ruimte om de naam van het Bpf in licentie aan een derde te verstrekken waarin het Bpf geen deelneming heeft. Onder de nieuwe wetgeving mag dat niet meer. Zelfs als een persoon of onderneming gebruik maakt van naam of beeldmerk van het Bpf zonder instemming en/of medeweten van het Bpf, is nu het Bpf in principe aanspreekbaar.

Belastingherziening 2001

De belastingherziening per 1 januari 2001 heeft weinig gevolgen gehad voor de pensioenregeling. De wijzigingen hadden ook niet direct betrekking op pensioenopbouw. Wel zijn naar aanleiding van de belastingherziening de wettelijke voorwaarden wat betreft informatievoorziening naar deelnemers aangepast. Op de jaarlijks te verstrekken opgave moet voortaan ook de fiscale waardeaan groei worden vermeld. De fiscale waardeaan groei van het pensioen is nodig om de beschikbare ruimte voor lijfrentepremies te kunnen berekenen. Deze wijziging is door het bestuur in de bestuursvergadering van 29 november in het reglement doorgevoerd.

Keuzerecht tussen nabestaandenpensioen en een hoger ouderdompensioen

De wet waarin keuzemogelijkheden met betrekking tot het nabestaandenpensioen (de uitruil van nabestaandenpensioen voor extra ouderdompensioen) en de verplichting tot het doen van gelijke uitkeringen aan mannen en vrouwen is opgenomen, is op 20 december 2000 aangenomen door de Eerste Kamer. Is in de pensioenregeling een nabestaandenpensioen opgenomen, dan moet de deelnemer kunnen kiezen of hij dit nabestaandenpensioen wil behouden, of liever in plaats daarvan een hoger of eerder ingaand ouderdompensioen heeft. Artikel 2b Pensioen- en spaarfondsenwet (PSW) wordt ook wel het uitruilartikel genoemd: nabestaandenpensioen kan worden omgezet in extra aanspraken op ouderdompensioen. Naast de uitruil wordt in de wet geregeld dat bij de beschikbare premieregelingen de uitkeringen van mannen en vrouwen (uiteraard in overigens gelijke omstandigheden), gelijk moeten zijn.

De verplichting tot het bieden van de keuzemogelijkheid treedt in werking op 1 januari 2002. Het voorschrift tot gelijke uitkeringen in beschikbare premieregelingen zal uiterlijk op 1 januari 2005 in werking treden.

De Stiplu kent sinds de start van de regeling reeds de mogelijkheid om op pensioendatum te kiezen voor een ouderdompensioen of een ouderdompensioen en nabestaandenpensioen.

Deskundigheid bestuurders

De Pensioen- & Verzekeringkamer heeft op 21 december 2000 beleidsregels gepubliceerd over de vereiste deskundigheid van beleidsbepalers van pensioenfondsen. De beleidsregels brengen onder meer mee dat ieder pensioenfonds vóór 1 juli 2001 een "deskundigheidsplan" moet opstellen. De Pensioen- & Verzekeringkamer ziet het stimuleren van het denkproces over de deskundigheid in het bestuur als voornaamste doel van het deskundigheidsplan. Daarnaast is een wezenlijk onderdeel van het plan een beschrijving van het opleidingstraject dat een nieuw bestuurslid eventueel moet doorlopen en de periodieke activiteiten die worden ondernomen om het bestuur op de hoogte te houden van alle nieuwe ontwikkelingen. Bovendien is het een instrument dat wordt gebruikt bij de toetsing van (te benoemen) bestuursleden.

Het bestuur van de Stiplu heeft reeds in november 2000 een deskundigheidsplan opgesteld. In de loop van 2001 heeft het bestuur vervolgens een inventarisatie gemaakt van de individuele deskundigheid van de bestuurders en is, mede naar aanleiding van de bevindingen van deze inventarisatie, een opleidingsplan voor het bestuur vastgesteld. Dit opleidingsplan voorziet in halfjaarlijkse studiedagen voor het bestuur van het fonds, waar actuele thema's nader worden uitgediept.

Besluit actuariële en bedrijfstechnische nota

Op 21 november 2000 is een ministerieel besluit gepubliceerd houdende regels omtrent de inhoud van de actuariële en bedrijfstechnische nota (het Besluit actuariële en bedrijfstechnische nota). Dit besluit schrijft de voorwaarden voor waaraan de ABTN van een pensioenfonds moet voldoen. Deze voorwaarden zijn uitgebreid in verband met de wijzigingen per 1 januari 2000 in de Pensioen- en spaarfondsenwet betreffende de intensivering van het toezicht op pensioenfondsen. Tot nu toe bevatte een ABTN meestal uitsluitend actuariële uiteenzettingen. Op grond van het nieuwe besluit moeten nu in de ABTN ook gegevens over de bedrijfsvoering worden opgenomen, alsmede informatie over de aanspraken jegens het fonds en het door een fonds gevoerde premie- en beleggingsbeleid. De uitgebreidere ABTN heeft als doel de Pensioen- & Verzekeringskamer een beter inzicht te geven in het functioneren van een fonds.

Het bestuur van het fonds heeft in de bestuursvergadering van 29 november 2001 goedkeuring gegeven aan de aangepaste ABTN.

Gedragscode medewerkers en bestuurders

Op 1 juli 2001 is de Regeling gedragscode pensioen- en spaarfondsen in werking getreden. De regeling is vastgesteld door de Pensioen- & Verzekeringskamer en wederom gebaseerd op de wijzigingen per 1 januari 2000 in de Pensioen- en spaarfondsenwet betreffende de intensivering van het toezicht op pensioenfondsen. Een pensioenfonds moet voor alle bestuurders en voor alle werknemers die het fonds in dienst heeft een gedragscode opstellen waarin onder meer regels moeten zijn opgenomen omtrent de wijze waarop bestuurders en werknemers dienen om te gaan met privé-beleggingstransacties.

Ter uitvoering van dit besluit heeft het fonds in het verslagjaar een gedragscode vastgesteld. Omdat het fonds zelf geen werknemers in dienst heeft is de gedragscode alleen van toepassing op de bestuurders van het fonds. De controle op het naleven van de gedragscode is in handen van een compliance officer. Het bestuur heeft KPMG aangesteld als compliance officer voor het fonds. De compliance officer heeft in december 2001 een aanvang gemaakt met een inventarisatie van de relevante gegevens.

Medezeggenschap gepensioneerden

De STAR heeft op 18 juli 2001 gezamenlijk met het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties (CSO) de resultaten bekendgemaakt van het evaluatieonderzoek "medezeggenschap gepensioneerden". Uit het onderzoek blijkt dat de medezeggenschap bij ondernemingspensioenfondsen en bedrijfstakpensioenfondsen aanzienlijk verbeterd is. In pensioenrelingen die direct bij verzekeraars zijn ondergebracht lijkt echter nauwelijks medezeggenschap van de grond te zijn gekomen.

De Stiplu kent, net als in 1999 en 2000, geen gepensioneerden. Hierdoor valt het fonds feitelijk niet onder het medezeggenschapsconvenant. De Stiplu kent dus vooralsnog geen deelnemersraad en heeft in 2001 geen initiatieven ontwikkeld om tot een deelnemersraad te komen.

Evaluatie pensioenconvenant

In de Tweede Kamer is dit jaar meerdere keren de evaluatie van het pensioenconvenant aan de orde gekomen. Het pensioenconvenant dateert van 1997 en is overeengekomen tussen de Stichting van de Arbeid en het kabinet. Sociale partners hebben er in toegezegd de pensioenregelingen aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen in de samenleving en daarbij de structurele kosten binnen de perken te houden. Onderdeel van het convenant was een evaluatie die op 1 maart 2001 zou zijn afgerond.

De definitieve resultaten van de evaluatie zijn in juni gepubliceerd. Dat betreft zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve evaluatie. Het kabinet heeft daarbij bekend gemaakt dat gezien de resultaten van de evaluatie er thans geen aanleiding meer is om maatregelen te nemen waardoor sociale partners worden gedwongen de pensioenregelingen te versoberen. Staatssecretaris Hoogervorst heeft in oktober in antwoord op vragen uit de Tweede Kamer onder meer medegedeeld dat het kabinet in 2002 nader onderzoek gaat doen naar de ontwikkeling van de hoogte van franchises, dat het kabinet zich nog beraad over de vraag of het een nieuw convenant wil afsluiten en dat het kabinet buiten de voorstellen in het kader van de nieuwe Pensioenwet geen behoefte aan nieuwe regelgeving op het terrein van aanvullende pensioenen.

SER-advies nieuwe pensioenwet

De SER heeft op 18 mei 2001 advies uitgebracht over de nieuwe pensioenwet. Het kabinet had daar mei vorig jaar een adviesaanvraag over ingediend. Uitgangspunt voor de SER is dat sociale partners de primaire verantwoordelijkheid voor aanvullende pensioenen dragen. Zij bepalen de inhoud van de pensioenregelingen. De nieuwe pensioenwet moet als primaire doelstelling het waarborgen van pensioenrechten van werknemers hebben. Bij het opstellen van de nieuwe pensioenwet moet steeds de vraag gesteld worden of een wettelijke regeling noodzakelijk is. De overheid moet zich daarbij terughoudend opstellen. Vooral wanneer het individuele zekerheid betreft geeft de SER de voorkeur aan convenants of aanbevelingen van sociale partners.

In het advies komen veel onderwerpen aan de orde. Belangrijke onderwerpen zijn onder meer de witte vlekken problematiek, de te stellen voorwaarden voor pensioentoezeggingen met beleggingsvrijheid en of er regelgeving moet komen op het gebied van vermogensoverschotten en indexering van aanspraken. Op een tweetal punten heeft de SER aangegeven later met een nader advies te komen. Dat aanvullend advies is bekendgemaakt op 15 februari 2002.

Het eerste punt betreft de solvabiliteitseisen voor een pensioenfonds. Op grond van de huidige Pensioen- en spaarfondsenwet dient een pensioenfonds bij wegvallen van de sponsor(s) direct over te 950/jaarverslag

gaan tot herverzekering bij een verzekeringsmaatschappij. Op grond van dit artikel beoordeelt de Pensioen- & Verzekeringskamer de financiële positie van een pensioenfonds. Uitgangspunt is daarbij dat er altijd 100% dekking dient te zijn. De SER is van mening dat het herverzekeringsprincipe dient te worden afgeschaft en dat pensioenfondsen een eigen solvabiliteitstoets moeten krijgen, gebaseerd op de continuïteit van het fonds.

Het tweede punt betreft de discussie "top van de holding". De afgelopen jaren hebben verschillende pensioenfondsen verzekeringsmaatschappijen opgericht die als werkmaatschappijen zijn aan te merken. Het pensioenfonds staat zodoende aan het hoofd van een holding. Het Kabinet zet vraagtekens bij deze ontwikkeling. De SER hanteert als algemeen uitgangspunt dat een pensioenfonds zich moet beperken tot kernactiviteiten (administratie, informatieverstrekking, beleggen) en "direct daarmee samenhangende activiteiten". Met de woorden "direct daarmee samenhangende activiteiten" wordt beoogd pensioenfondsen enige ruimte te geven om te kunnen reageren op ontwikkelingen inzake pensioenen in het algemeen en de arbeidsvoorwaarde pensioen in het bijzonder. Verder stelt de SER voor een monitor in te stellen die de komende jaren gaat kijken hoe de activiteiten van pensioenfondsen zich ontwikkelen en die een bevoegdheid krijgt tot bijsturen en/of ingrijpen.

Bescherming pensioenopbouw gedetacheerden

Op 6 juli is ter uitwerking van een EU-richtlijn een wijziging in de PSW in werking getreden met het doel de pensioenopbouw te beschermen van binnen Europa gedetacheerde werknemers. Voor werknemers die vanuit Nederland naar het buitenland worden uitgezonden heeft de wetwijziging nauwelijks gevolgen. De Nederlandse pensioenwetgeving biedt al ruimschoots voldoende bescherming. Het voornaamste effect van de wetgeving voor bedrijfstakpensioenfondsen is dat een in Nederland vanuit een EU-lidstaat gedetacheerde werknemer die onder de richtlijn valt, automatisch een vrijstelling krijgt van deelname aan een Bpf. Totnogtoe dienden deze werknemers een verzoek om individuele vrijstelling bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in te dienen.

Toezichtwetgeving

Het kabinet heeft haar hervormingsplannen wat betreft het toezicht op financiële instellingen gepresenteerd. Deze zijn met name bedoeld om een beter toezicht te kunnen houden op financiële conglomeraten. Er komt een onderscheid tussen prudentieel toezicht en gedragstoezicht. Het gedragstoezicht (gedragsregels, consumentenvoorlichting, effectentypisch toezicht) gaat naar de Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE) als financiële politieagent. De STE krijgt in verband daarmee een nieuwe naam: de Autoriteit Financiële Markten (Autoriteit FM).

Het prudentieel toezicht komt bij de Pensioen- & Verzekeringskamer en de Nederlandse Bank als bedrijfseconomische toezichthouders. Pensioen- & Verzekeringskamer en de Nederlandse Bank gaan veel nauwer samenwerken en op termijn mogelijk zelfs fuseren. Het pensioentoezicht blijft voorsnog echter bij de Pensioen- & Verzekeringskamer. Daarom lijken de gevolgen voor pensioenfondsen in eerste instantie beperkt.

Premievrije deelneming en reïntegratie

De STAR heeft op 17 mei 2001 een aanbeveling gedaan die het pensioenverlies moet beperken van gedeeltelijke arbeidsongeschikte werknemers die willen reïntegreren.

Door een samenloop van factoren kan het soms voorkomen dat er een verlies aan pensioenopbouw dreigt als een gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemer zijn resterende arbeidscapaciteit wil benutten in een voltijd baan. Het betreft werknemers die naast de pensioenopbouw uit hun nieuwe baan recht blijven houden op gedeeltelijke premievrije deelneming in de pensioenregeling van hun voormalige werkgever. Het probleem zit hem daarbij in de franchise. Bij de pensioenopbouw in de nieuwe voltijd baan wordt een volledige franchise gehanteerd, en bij de gedeeltelijke premievrije deelneming wordt ook een franchise gehanteerd. In relatie tot het feitelijke inkomen leidt dat samen tot een erg hoge effectieve franchise en dus tot een lage pensioenopbouw. De aanbeveling van de STAR luidt dat de pensioenuitvoerder die premievrije deelneming heeft toegekend op zijn kosten een reparatie uitvoert waardoor pensioenverlies wordt voorkomen. De aanbeveling bevat een rekenregel waarmee de reparatie kan worden berekend, maar geeft ook aan dat ook andere oplossingen mogelijk zijn.

Het reglement van de Stiplu kent geen mogelijkheid van premievrije deelneming bij arbeidsongeschiktheid. Wel wordt de mogelijkheid geboden om de deelname aan de regeling vrijwillig voort te zetten bij arbeidsongeschiktheid.

BESTUURSORGANEN EN BETROKKEN ORGANISATIES

Het fonds wordt bestuurd door vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersorganisaties die het fonds hebben opgericht en in stand houden, te weten:

- de Algemene Bond Uitzendondernemingen / ABU gevestigd te Amsterdam;
- FNV Bondgenoten gevestigd te Utrecht;
- de Unie, vakbond voor industrie en dienstverlening, gevestigd te Houten; en
- de Dienstenbond CNV gevestigd te Hoofddorp.

In de loop van 2001 werd het bestuur gewijzigd. De heer M.H.J. Limmen werd opgevolgd door de heer J.J. Ronner. Als plaatsvervanger voor de heer Ronner is de heer H. Gerding benoemd. Tevens werd in 2001 voorzien in de vacature voor de plaatsvervanger van de heer J. van Beek door de heer P.H. Roos te benoemen als diens plaatsvervanger. De heer J.H. Koops is benoemd als plaatsvervanger voor mevrouw A.L. Muntz en de heren R. Snel en R. Icke. De heer Koops volgt hiermee de heer C.J. van Uitert op. Ten slotte is de heer F.J.M. Sprooten benoemd als plaatsvervanger voor de heer J.W. Westerhof.

Eind 2001 was de samenstelling van het bestuur als volgt.

Bestuursleden		Organisatie
De heer J.W. Westerhof	voorzitter	FNV Bondgenoten
De heer J. van Beek	plv. voorzitter	De Unie
De heer J.J. Ronner		Dienstenbond CNV
Mevrouw mr. A.L. Muntz	vice-voorzitter	ABU
De heer R. Icke RA	plv. vice-voorzitter	ABU
De heer drs. R. Snel		ABU

Actuaris

William M. Mercer BV, gevestigd te Amstelveen: de heer drs J.D. Carrière AAG

Accountant

PriceWaterhouseCoopers Accountants NV, gevestigd te Amsterdam

Compliance Officer

KPMG Ethics & Integrity Consulting, gevestigd te Amstelveen

Pensioen- en Vermogensbeheer

PVF Nederland NV, gevestigd te Amsterdam

Toeziachter

De Pensioen- & Verzekeringskamer, gevestigd te Apeldoorn